

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 forint, félévre 2 forint 50 kraj, negyedévre 1 forint 20 kraj. — Egyes szám ára 5 kraj. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 forintért kap-
1897. a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyom-
dájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Márczius 15.

A népszabadság pirkadó hajnalának közvetlen megszólítása ez volt: polgártárs! Nincs az osztály-egyenlőségnek közvetlenebb megszólítása, mint ez. Ma negyvenkilencz éve e szóval köszönté magyar a magyart, ha főúr volt, ha szegény. Legendává kellene a vérnéküli népszabadság napjának, márczius 15-ének lennie, mert e nap volt a magyarra a történelemnek második dicső korszaka. A márcziusi ifjúság egyik vezetője, Irinyi ugyanis ma 49 éve mondotta, hogy a történelemnek voltaképpen két nagy eseménye volt: egyik a kereszténység, mely egyenlővé tett minden embert az Isten előtt, másik a francia forradalom (mely a magyar önvédelmi harcoknak impulzust adott), mely egyenlővé tett a törvénytől.

Ha rekriminálni, sopánkodni lehetne e napon! . . .

Negyvenkilencz éve, hogy a hazafias szellem túlradása kivitte, miként tételek törvényeink legyenek az osztályegyenlőségről s vajh! — hol vagyunk ma az elméletben istenített demokracziáinkkal? Pedig e szóval: polgártárs, élt negyvenkilencz évvel minden ember! Az érintkezés közvetlensége ilyen-e 49 év után? Nem adunk rá feleletet, mert nem a kritikai vizsgálódásoknak napja ez, de az öröme, a hazafias felbuzdulása.

A ki sajátjává tette azon meggyőző-

dést, hogy a történelem a tudományok anyja, az nem hanyag szemel a korszakalkotó dicső napok eszényczeire; a kinek lelkében kiolthatatlan lánggal lobog az édes magyar haza iránti olthatatlan szeretet: mindenkor kegyelettel s lelkesültséggel magasztos érzetével köszönti a márczius 15-ik napját.

Megelevenülnek lelki szemeink előtt e napon mindama fenséges jelenségek, melyek közel egy félszázaddal ezelőtt bámulatra ragadták a világot s örömmárral borították hazánk minden nemesen érző fiának szívét; mintegy megmozdulni látjuk a sirokat, azok üregéből, habár csak egy peregre — feljönnek dicső apáink szellemei. „Ki a multak emlékét híven őrizni nem képes szívében: jelen és jövő boldogságának dicső csarnokát építeni, alkotni képtelen.” Ki megfélemedezik a volt jókról, nem méltó istennek újabb áldó kegyelmére.

Joggal örülhet ma e hazának minden főrangú fia, mert büszkén tekinthet vissza az emberszeretet ama magasztos tényére, midőn a magas ranguak önként, saját akaratukból magukhoz emelték embertestvéreiket, lemondottak ősi jogaikról, kiváltságaikról s megfenni igyekeztek az egyenlőség, testvériség, szabadság szép koszorúit.

Örülhetnek e napon minden népből és nemzetiségből való polgárai e hazának azon tudatban, hogy ama naptól fogva nyelv és vallás különfélesége nem képez többé

gátot, hogy a legmagasabb társadalmi állásokra is felküzdhesse magát az, kit tudományos képzettsége, elismerést érdemlő hű munkássága, erre alkalmassá tesz, lett legyen anyanyelve magyar, tót, vagy oláh — térden, állva, vagy csak a fejét meghajtva inádjá bár az istent, ki mindnyájunknak szerető édes atyja, — festetlen deszka vagy kétágu koronával diszitett bőlesőben aludta bár gyermek álmait.

A márczius tizenötödiki ünnepek arra kellenének, s arra valóknak lennének, hogy tegyünk fogadalmat, legyünk valóban magyar honpolgárok, szeretvén szívvel lélekkel e hazát. Legyünk igaz testvérek, kiket önzetlen szeretet csatol egymáshoz.

Igy kell méltóan megünnepelnünk a márczius 15-ét. Rakjuk le az irigység, valóság- és fajgyűlölet nehéz jármát, törjük ketté a szerencsétlenség, rút önzés rabigáját. Lgyen boldog ismét a magyar!

Iparos tanoncoktatás Háromszék-megyében.

Igen fontos kérdés, hogy hát hol erre a talaj? Egész bátran felelhetem rá, hogy a Székelyföldön, de mindenek felett Háromszék-megyében.

Nehogy azonban valaki fajom iránti rajongással vádoljon, azon kijelentésem támogatásul, hogy a székelyföldön a talaj kész, szabadjon idéznem a nagymúlt kereskedelemügyi m. kir. miniszter urak a törvényhozás elé terjesztett 1895. évi általános jelentéséből a következőket.

„Az eddigi kísérletek meggyőzték arról, hogy

Iren hiában küzdött. Végre is győzött nála az a most roszkor nyilvánult engedelmes, szófogadó természet.

Ugy kellett annak lenni.

Lángi, a hivatalnok egy napon előléptetéséről szóló iratot kapott a felsőbbstől. De egyszersmind át is lett helyezve az ország tulsó felébe. Sietve kellett elfoglalnia állását. Rögtön.

Iren apja befolyásos ember volt. Mondják, hogy az ő műve volt az egész előléptetési és áthelyezési historia. Nagyon jól tudta, hogy mit művel.

Lángiról pedig a hír elhallgatott végleg.

* * *

Iren Sziszekiné lett. S hogy az engedelmes, szülőknek szófogadó nő nem volt boldog, azt talán szükségtelen mondanunk.

Egy év mult el.

Sziszekiné arezáról a rózsák tünedezni kezdtek. Szemlátomást fogyott a szép hölgy. Forjótól átragadt a baj reá is. Beteg volt.

Mikor szülői tisztában voltak a helyzettel, megdöböntek. Most látták be, hogy minő örült dolgot követtek el erőszakoskodásukkal, midőn leányukat egy dugazdag, de beteges ember karjai közé dobták. Rögtön haza vitték férjétől — ki nem igen bánta azt — hogy honn ápolják a szeretett betegét.

(Vége. Köv.)

TÁRGZA.

Életképek.

Irta: Barthalis János.

(Folytatás.)

Irént sértette anyjának gunyolódó hangja, melylyel a fenséges érzelméről szólt. Hasonlóképpen akart válaszolni a sokszor boldogtalanságot termő gazdagságról. De még sem tette. Nem akarta szülőit megbántani a jó leány. Csak ennyit felelt:

— De én Sziszekit nem szeretem.

— Mit, nem szereted? Hát lehet nem szeretni egy gazdag, jó módu embert? Irén! micsoda furcsa kifejezés ez? — méltatlankodott az anya.

— De, ha még sem szeretem. És ha övé volna a világ s a világnak minden kinese, még akkor sem kellene az a férfi!

— Irén! szólt közbe apja is a szigorúság hangján — meg ne halljam többé, hogy gazdag felebarátunkról ily kicsinylőleg nyilatkozol.

— Apám! — szólt a szerencsétlen leány — én már mást szeretek. Én Lángit szeretem. Ismeritek jól. És őt többre becsülöm szegénységében, jellemességében, mint sok dúsgazdagot, kinek a fülehegye sem látszik ki a pénzes zsákok közül, meg a vagyonból.

— Micsoda? — rivaltak rá szülői egyszerre. Lángi? Az a koldus, az a földönfutó, az az éhen-kórász hivatalnok, kinek csak a nyomorult fizetése tengeti életét, az merte szemeit felemelni reád, a gazdag, a tekintélyes nőre? S te meghallgattad mézes-mázos szavait? És nem szégyenled a nevével, vonzalmával dicsekedni? Utolsó legyen a szó, a gondolat, mely rá emlékeztet! Előre mondjuk, hogy abból a „kölesönös vonzalmon épült” frigyből semmi sem lesz. Tudjuk annak a módját is. A Sziszekié lesz, s punktum!

— De, apám, anyám! Sziszeki öreg, beteges ember.

— Nos?

— Mondják, hogy első neje is azért halt el oly korán, mert a kór, melyet férje már évek óta hordott magában, átragadt rá s az ölte meg őt. Nekem is halálotat akarjátok?

— Nini! — szóltak a szülők bosszus hangon. Leányunk egyszerre csak orvos lett, s az átszármazó betegségekről tart előadást nekünk. Jaj, édes leányunk! A Sziszeki első neje gyenge, beteges volt, míg te erőteljes vagy. Ezért nincs mit aggódnod. Aztán hiba, hogy Sziszeki öreg, beteges? Hiszen éppen az a jó reád nézve. Te túlled őt s vagyona — melyet végrendeletileg már előre neked fog hagyományozni — rád marad. És te milliomos nő leszel. Fontold meg, milyen irigylet, milyen gazdag és milyen boldog leszel teakkor. S az idő pedig lehet — közelebb van, mint gondolnánk

a székely ifjuság a vele született intellektuális képességek és előnyös faji sajátosságok folytán igen alkalmas az ipari foglalkozás tökéletesebb elsajátítására. Az ottani népnevelési viszonyok előhaladottsága és a felette szűk megélhetési viszonyok együttes hatása iparkodóbbá és takarékosabbá teszi a székelységet sok más hazai vidékünk népe fölött.

Hogy pedig Háromszék megye első helyen állónak mondható, azon körülmény szolgál igazolásul és bizonyára örvendetes indokul, mert ugy terület, mint a lakosság száma tekintetében a többi vármegyékhez viszonyítva: 4 ipar inasiskolával előnyben van. Ugyanis csak a székely megyéket véve tekintve, Csikmegyében egyedül Gyergyó-Szent-Miklósban van ipariskola (1895. évi adatok) 59 tanonczozal; Marostorda megyében 2 helyen, u. m. Marosvásárhelyen 517, Szász-Régenben 306 tanonczozal; Udvarhelymegyében szintén 2 helyen, de a székely-keresztúri csak 56 és a székely-udvarhelyi csak 101 tanonczozal. Háromszék megye tehát iparos inasiskolai létszámban általában, tanoncz létszámban pedig Marostorda megyét kivéve szintén előhaladottabb a többi székely vármegyénél; ugyanis a baróthi iparos inasiskolába 63, a k-vásárhelyi 210, a kovásznaiba 42 és a sepsiszt-györgyi 146 tanoncz lett felvéve. Megjegyezni kívánom, hogy az 1896/97 tanévi tanoncz létszám ezen iskolákban sokkal magasabb és ennek eredményeképpen S.-Szt.-györgyön külön is lett választva egymástól az iparos- és kereskedő tanoncz iskola. — Megjegyezni kívánom továbbá még azt is, hogy Háromszék megyének több nagyobb községe van, p. o. Bereczk, Uzon, Ilyefalva, Nagy-Borosnyó stb., melyekben a tanonczok létszáma majdnem megüti az iskola felállítására szükséges számot, de bár ezekre egyelőre jótékonyan hatna a kötelező ismétlő iskolai oktatás is, még sem lehet érteni, hogy miért nem létesítettnek ezen községekben is az iparos inasiskolák, mint vannak létesítve Aradmegye, Kovászinéz községében 16, Beregmegye Frigyesfalva községében 16 és Szabolcs vármegyében Nyírbakta községében 13 tanoncz létszámmal stb.

Mindennél sokkal fontosabb azonban a már megvélők megtartása és azok tovább fejlesztése. És itt újból Háromszék megye áll elől, mert míg a többi megyékkel együtt általános a panasz a tanoncz iskolák hiányos felszerelése és a tanonczok gyenge, meg nem felelő előképzettsége miatt, addig Háromszék megyében, kivéve K.-Vásárhelyet, a többi iparos inasiskolákban a tanonczok iskolai látogatása, a tanítás eredménye tekintetében egyáltalában panaszra ok nincs. Szembe állítva ezzel a más három székely megyét, panaszuk fő okát a mulasztások nagysága és birságolások elhanyagolása képezi, mint az nagys. Mártonfy Márton kir. tanácsos főigazgató ur jelentésében is látható. Háromszék megye sem vonható ki azonban a megrovás alól, mert valamint Baróthon áll. polgári fiú iskolában van elhelyezve az iparos inasiskola, miért nincs S.-Szt.-györgyön és K.-Vásárhelyen is a hasonló iskolákban elhelyezve; Kovásznán pedig miért nincs a célnak megfelelő állami iskola épületében? és miért nincs alárendelve ezen iskolák igazgatóságainak az ipariskolai oktatás? Az elhelyezésből származó előnyöket azt hiszem nincs miért fejtegetnem, hisz mintál áll erre Brassó, de talán még Baróthot is ide számíthatjuk, mert e község sem panaszodik rajzterem hiányáról, már pedig a rajz az alacsony fokú ipariskoláknak legfőbb és legfontosabb tárgya. Rajzot e berendezés, illetve elhelyezéssel igen okosan polgári iskolákra képesített rajztanárok taníthatnának; hiány csak Kovásznán volna, hová szintén lehetne e végből rajztanítót alkalmazni, mert ez jótékonyan hatna, a népiskolai nagy létszámra való tekintettel, a népiskolai oktatásra is. További észrevétel tárgyaül szolgál a tanító urak kiesésbe vevés, a tanonczok s az egész iparos osztályt lenéző, valamint nagyon is egyoldalú magatartása. Ezt kellene általában, de legfőképpen az iparos inasiskoláknál alkalmazott tanítóinknak leküzdeni és ezért volna szükség az állami intézetek, az állami iskolai igazgatók fenhatóságai alá helyezni a tanítások közvetlen ellenőrzését. Ezen kiesésbe vevés, ezen lenézés indító ok a fennebb érintett panaszok elidézésére, de ebből kifolyólag vezetettik a tanítás a népnevelés körében, ennek

kifolyása a hanyagsága és legtöbbször ok nélküli idővesztegetése a tanonczoknak.

Közvetlen tapasztalatból beszélve ugyanezen észrevételt lehet alkalmazni a hatóságokra (ipar) de sajnos még mindig lehet alkalmazni társadalmunkra is, pedig ha e régi lenéző rangkórosságból származó szokást legyőznék magokban az illetők, rendkívüli mérvben lennének támogatói a magas kormány törekvéseinek.

Az elmondottakkal csak általános tájékoztató ismeretet tártam fel.

(Végé köv.)

A fogyasztási adók rendezése.

Az Ausztriával fennálló gazdasági szövetség megújításának keretében teljesítendő állami finanszírozások között a fogyasztási adók rendezése kezdettől fogva nagy szerepet játszik. Arról van szó, hogy a fogyasztási adók terén évtizedek óta fennálló helyi elenések, igazságtalanságok és kinézők ezuttal megszűnjének s az állami jövedelmeknek e nagyfontosságú főcsoportja az igazságosság és józan pénzügyi igazgatás alapjára helyeztessék.

Lukács László pénzügyminisztert feltétlenül elismerés illeti az elhatározásért, melylyel a fogyasztási adók rendezését magára vállalta. Két pénzügyminiszter 1877-ben és 1887-ben egyszerűen átsiklott a fogas kérdés felett s bár kétségkívül ismerte azokat az igazságtalanságokat, melyeket állampénzügyi érdekeink a fogyasztási adók keretében szenvednek, nem vetette fel a reform ideáját s egyszerűen, a régi állapot fenntartásával megújította a régi kiegyezést. Ha Magyarország pénzügyeit állandóan rendben akarja tartani, akkor — így gondolkozhatott Lukács László — nem szabad magunknak megengednünk az ilyen kényelmes luxus folytatását. Ami a miénk, azt joggal s bátran igényelhetjük: tehát rendezzük a fogyasztási adók ügyét.

Ausztria bár nem örömet, de mégis belemert a rendezés munkájába, melynek elfogadott direktívája lett mindkét oldalon: a fogyasztási adó mindig azt az államot illeti, amelynek területén a fogyasztás tényleg történik. E direktíva alapján Magyarország nagy előnybe jut a czukor és söradó rovatainál, mert e cikkek közül rendkívül nagy mennyiséget osztrák gyártmányt fogyasztunk, ellenben bizonyos bevételket át kell engednünk Ausztriának, mivel a petroleum-finomítás nálunk jelentékeny mennyiséget szolgáltat Ausztria fogyasztásával. Mindazonáltal az a mérleg, mely a nyereségekből és veszteségekből alakul, több mint 10 millió forintnyi tiszta nyereséggel fog záródni Magyarország javára. Így tehát a fogyasztási adók rendezésének ezzel az oldalával teljesen meg lehetünk elégedve, mert bár csak azt kapjuk vissza, ami beépünknek megillet, de végeredményében a rendezés mégis olyan új jövedelmeket juttat pénztárainkba, a melyre nem számítottunk.

A fogyasztási adók rendezésének van azonban még egy másik oldala is. Az elszámolási módok reformján kívül ugyanis magunknak az adóteleknek rendezése is szükségessé vált, kiváltképpen azért, hogy bizonyos egyöntetűség jöjjön létre a két állam pénzügyeinek ebben az ágában. Kétségtelen ugyan, hogy a belső pénzügyi igazgatás mindkét államnak tisztán belügye, melyet tetszése szerint s önállóan rendezhet, azonban az a körülmény, hogy mindkét államnak közös pénzügye is van, főként pedig közös a vámterülete, bizonyos utalást ad arra, hogy a két állam azokban a tényezőkben, melyek a közösséget bizonyos szempontokból mégis érintik, lehetőleg egyöntetűen rendezkedjék be. Abban a vitatkozásban, mely a mult országgyűlés kvótábizottságai között kifejlődött, bőséges tapasztalást nyertünk aziránt, hogy az adók különbözősége milyen ellentétes megítélésnek nyitja ki a kaput s milyen nagy mértékben szabadjára bocsátja az önkényes kombinációkat.

Az ilyen tapasztalás is elősegíti azt a meggyőződést, hogy a fogyasztási adók egyöntetűsége — amennyiben nem alterálja egyébként az ország érdekeit — hasznos és kívánatos dolog.

Ámde a fogyasztási adótelek rendezése nem fog belül maradni azon a határon, mely az egyöntetűség létrejöttéig terjed. Az adók rendezésén felül meg az adók felemelése is teryhe van véve. A pénzügyminiszter a törvényhozás hozzájárulását fogja

kérni ahhoz, hogy a szesz-fogyasztási adó 35 forintról 50 forintra, a czukor-fogyasztási adó 13 forintról 17, esetleg 19 forintra, a végül a sör-fogyasztási adó eddig még meg nem állapított mértékben felemeltessék.

A fogyasztási adók rendezésében ez a pont erősebb megfontolást igényel. Magyarország népe a legutóbbi évtizedek terén olyan rendkívüli dolgot produkált a fogyasztási adók terén, melyet méltán lehet bámulatosnak mondani. A nyolcvanas évek első felében a fogyasztási adók átlagos évi hozadéka 28 millió forint volt.

Az 1885-től 1890-ig terjedő időszak folyamán ez a hozadék átlagos 38 millió frtra emelkedett s a kilencvenes évek eddigeltelt esztendőiben az átlag 55 és 60 millió forint között mozog. Ezt a hatalmas fellendülést természetesen csak csokély részben lehet a lakosság szaporodásának rovására írni. Hiszen, ha népünk szaporodásában ugyanilyen volna az arány, ugy az ország lakosságának száma ma már 30 millió fölül járna, míg tényleg s valóságban csak a 17 millió körül állunk. Tehát majdnem kizárólag a fogyasztás növekedése, illetőleg az intenzívebb adószolgáltatás juttatta az ország pénztárába azokat az óriási összegeket. Minden egyes ember hozzájárult ehhez a gyarapodáshoz. Az első időszakban (1880—85) fejenként átlag 176 forintnyi fogyasztási adót szolgáltatott Magyarország mindegyik lakója 1886—1890-ben már 229 forintot és 1890 óta átlag 375 forintot. Tehát ma ép kétszerannyival járul mindegyikünk az állami költségvetés fogyasztási-adórovatának táplálásához, mint 12—15 év előtt.

E rendkívül nagy mértékű haladás s az expanzív terjeszkedő-képességek ily fényes bizonyossága valósággal esábitó lehet minden pénzügyminiszterre.

S az egész adóemelést megítélésére a legfontosabb ez a kérdés: mire szükséges az új adójövedelem? Ha jelentős állami szükségletet elégítünk ki azzal a 15—20 millió forinttal, amit a fogyasztási adók rendezésével és felemelésével nyerni fogunk, ugy nem tehetünk kifogást az új terhek ellen.

A fogyasztási adók rendezését tehát feltétlenül helyesoljuk. A fogyasztási adók felemelése tekintetében pedig tartunk fenn itéletünket addig, amíg a hovaforítás iránt kellő tájékoztatót nyújtunk. A higgadt logika ezt az eljárást parancsolja minden józan embernek.

—la—

Ujdonságok.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a nagy-rőcei adóhivatalhoz Boko Árpád s.-sz.-györgyi díjtalan adóhivatali gyakornokot adótitkár ideiglenes minőségben kinevezte. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Vajna Domokos altörzsi lakost Háromszék vármegye kézdí járására az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Időjárásunk. Alig egy néhány nap választ el egy a közönséges, mint a csillagászati tavasztól s időjárásunk kezd is igazán tavaszias jellegű lenni. A magasan járó nap melegen ninti sugarait a földre s a téli álmából ébredő természet működni kezd, hogy néhány hét alatt kifejtse tarka pompáját. A nappalok enyhék, de éjjelenként k's fagyok vannak, hanem ez is csak addig tart, míg a közelebbi Nemere után a lég kellőképpen átmelegedik.

Köszö hírek. Mióta az országházban az osztálysorsjáték bérlete ügyében interpelláció történt, némelyek tendenciosusan azon hirt terjesztik, hogy Benke Gyula ur országgyűlési képviselőnk le fog mondani, mivel ő az elnök-igazgatója a budapesti takarékpénztárnak, mely az osztálysorsjátékot bérbe vette s így az állammal szerződési viszonyba került. Hát ezek a híresztelések épen csak annyit érnek, mint maga az interpelláció, mert a dolog egy kissé másképpen áll, mint sokan akarják. Az tény az, hogy az osztálysorsjáték bérletét a budapesti takarékpénztár közvetítette egy francia nagy pénztintézet részére, de ezzel funkciója meg is szűnt, mert az ügylet lebonyolítását egy külön e célra alakult részvénytársaság fogja eszközölni s az fog az állammal szerződési viszonyba lépni. E szerint tehát itt inkompatibilitás esete nem forog fenn és épen semmi ok sincs arra, hogy a mi képviselőnk állásáról lemondjon. A ki tehát csalódnai nem akar, képtelenségeket ne reméljen.

— **Március 15-ikét** régi szokásainkhoz hiven megünneplelte az idén is a város közönsége. Reggel kitűzték a nemzeti színű lobogókat s délután 3 órakor a tűzoltói zenekar ténylet tartott. Ezalatt a közönség nagy része a tanásház nagy termébe gyülekezett, hol a mai ünnepély legérdekesebb része a hangverseny megtartandó volt. Természetesen a mi kicsinyke „nagy termünk“ ezuttal is, mint általában mindig, szűknek bizonyult a roppant tömeg befogadására s alig hogy fele fért be az ünneplő közönségnek. A hangversenyt Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd nyitotta meg, érdekesen beszéve a mai nap jelentőségéről. Ezután a polgári iskola dalköre énekelte a Hymnuszt meglepő szépen. A betanítás méltó dícséretére szolgál Balázs Márton tanárnak. A dal elhangoztával Szini Piroska kisasszony lépett a podiumra és szavalt nagy hatással. A gyermek leánya, bájos megjelenésével, kedves, csengő hangjával s kitűnő előadásával nagyon megérdemelte azon tapsokat, mikkel első nyilvános szereplését a közönség megjutalmazá. Volt ezeken kívül egy talpra esett felolvasás Kölln Norbert ur által s aztán egy szertelen pathoszzsal előadott szavaltat Kis Lajos ur által, hanem ezen utóbbi nem annyira szavaltat, mint tudó tornászat bármily hatásra volt is szánva, legkevésbé sem felelt meg a mai finomabb előadó művészet követelményeinek. Ezután ismét a polg. iskolai dalkör énekel s a közönség emelkedett hangulatban osztott szét.

— **Székelyek érdekében.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő értesítést küldötte megénk főispánjához: Nagyméltóságú főispán Ur! Kapesolatban az 1891. évi április 18-án 9616 sz. a. kiadott leirattal értesitem Nagyméltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és acélgépgyár felügyelő bizottságának f. é. február hó 15-én 3407 sz. a. elem terjesztett jelentése szerint a f. é. január 15-ike óta a budapesti gépgyárba 1 székelyvidéki furós, a diósgyőri gyárba pedig 1 székelyvidéki géplakatos vétetett fel s hogy a jövő hó folyamán sem a budapesti gépgyárba, sem a diósgyőri gyárba munkások felvehetők nem lesznek. Egyben felkérem Nagyméltóságodat, hogy a szükségseket a szokott módon közzétenni és megfelelően eljárni szíveskedjék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1897. február hó 27-én A miniszter megbízásából: Hunfalvy Géza s. k. miniszteri titkár.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyílásával, midőn mindenki siet maguszükségletét beszerezni mint a megelőző években tettük, úgy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a

Mauthner Ödön magkereskedésére, mely egyedül képes olesó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánljuk ezen czéget mindenkinek.

Közzgazdaság.

A mesterséges trágyafélék alkalmazása, különös tekintettel a tavaszi veteményekre.

A foszfor hatása a növényzetre a vegetáció idejét illetőleg éppen ellentétes irányban nyilvánul, a mennyiben azt nem késlelteti, sőt ellenkezőleg megrövidíti. Számos ez irányban tett kísérlet eredménye igazolja, hogy a foszforsavban bővelkedő talajokon a növényzet érése egy, sőt két héttel hamarabb következett be, mint oly talajon, melyben ennek hiánya észleltetett. — Ezen körülmény nem kis jelentőséggel bír a hosszú tényészidővel bíró növényeknél különösen ott, hol forró nyári napok a növénytermelés sikerét kockáztatják. — Ezen előnyön kívül nem kevésbé lehet érvelni a foszfor trágyák alkalmazása mellett azon tényből kifolyólag, hogy:

1) hazánk termőföldje egyrészt természetből fogva, másrészt az egyoldalú gabonatermelés következtében foszforsavban szegény, a mely tápanyag tehát a növénytáplálkozás elve alapján feltétlenül pótlendő;

hogy 2) a foszfortrágya — javulást idéző elő a termésnél, nemcsak mennyiségben, hanem minőségben is, különösen a gyök és gumós növényeknél a takarmányneműeknél;

s hogy 3) a foszfor piaczi ára jóval olesóbb, mint a nitrogéné.

A káli trágyák jelentősége jóval esekélyebb a mi viszonyaink között, mint a nitrogén és foszfordus trágyáké, mert hazánk legtöbb talajában a kálisók fölös mennyiségben vannak képviselve; mindazonáltal vannak esetek, midőn a kálitrágyák alkalmazásához is kénytelenek vagyunk fordulni, nevezetesen: lápos, tőzeges területeken, s a kevés kálit tartalmazó futóhomok területeken azért, hogy terméshozó hatása részint közvetve, — mint a talaj nedvességi viszonyainak szabályozója — érvényesüljön.

Ezekben nyilvánul azon hatás, melyet a mesterséges trágyafélék előidézni képesek; — hogy azonban tényleg előidézhessek, feltétlenül szükséges ismerni azon tényezőket, melyek oszkerü alkalmazására, különösen az elhíntés módjára és idejére vonatkoznak.

Valamint az istálló trágyának a talajba való juttatásánál az egyenletes elosztást czélozzuk, ép úgy a mesterséges trágyafélék alkalmazásánál is or-

re kell első sorban törekednünk. — Nem esekély nehézségbe ütközik ez, egyrészt, mert térfogatilag aránylag esekély azon mennyiség, mely pl. egy katasztrális hold elhíntésére szükséges, másrészt, mert a gazda — ha erre különös súlyt nem fektet — nem mindig jut oly mesterséges trágya birtokába, mely a kívánatos alakkal bírna. — Ez okból, hogy az elosztás minél tökéletesebb legyen, tanácsos lesz azt finom, porszerű alakban, s nem nyirkos összecsomósodott alakban vásárolni, s azt kiszórás előtt idegen anyaggal keverni.

(Vége köv.)

idegenek forgalma.

Márc. 5-től 12-ig.

Nemzeti szálló: Aselrand Zsigmond utazó Staniszlau (Lengyelország.) Buzin Tamás vállalkozó Apáca. Kelemen Lajos tisztü ügyész S.-Szt-György. Hozolics Mór ügynök Brassó. Bau Antal m. kir. posta- és távirda főfelügyelő Kolozsvár. Eliás Miksa utazó Budapest. Fuchs Dezső utazó Budapest. Horárik Herman vállalkozó Kolozsvár. Ungár Albert utazó Gyulafehérvár.

Millenium szálló: Weist Eduárd utazó Karlsbad. Fehér Leopold utazó Budapest. Pollák Gyula utazó Budapest. Molnár Gyula utazó Budapest. Singer Simon utazó Budapest. Kiss János földbirtokos Debreczen. Jónás József segéd jegyző Kovászna. Neuman Jenő utazó Budapest. Szabó Lajos kereskedő Brassó. Dr. Moldován Imre ügyvéd Ungvár. Solymosi Imre mérnök Kolozsvár. Kovács Károly ügyvéd Szombathely. Schreiber Vilmos kereskedő Brassó. Berecz József utazó Kolozsvár.

Nyiltér*.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

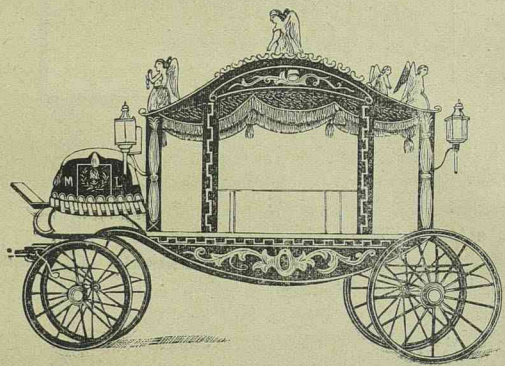
Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták küszvényél, csúzáln, tag-szagattásnál és megületeseknél és az orvosok által bedörzsölésnek is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, horgonya Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban kessletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDELSTADT.

E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Uj temetkezési intézet!

DÁVID ANTAL

diszes berendezésű temetkezési vállalata az, hol a nagyérdemű közönség a szükséges halotti kellékeket minden rangosztályhoz illően, a legdusabb választékban találja meg. Szemfődelek, halottiöltözékek, művirág- és gyöngykoszorúk, fenyő- és tölgyfa (esere) koporsók legolesőbb árban, ércz koporsók gyári árjegyzék szerint lesznek felszámítva.

Diszesen kiállított üveges és egészen gyászos hintóim a temetkezések bármely fényének, pompájának megfelelnek; diszkocsimért is a legmérsékeltebb árt számítom fel, míg a teljes gyászokcsit a nálam vásároló közönségnek díjtalanul bocsátom rendelkezésére.

Az itten felsoroltakról meggyőződést szerezhet magának a nagyérdemű közönség, s midőn becses pártfogását remélem, vagyok kiváló tisztelettel:

DÁVID ANTAL.

A legszolidabb árak!

Sz. 6180—896

tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy futásfalvi özv. Han-
kó Imréné Sandi Judit végrehaj-
tásnak oda való Bardocz András Pálé
végrehajtást szenvedő elleni 40. frt
tőkekövetelés és járuléka iránti vég-
rehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi
kir. törvényszék területén levő Futás-
falva község határában fekvő a futás-
falvi 162 sz. tjkvben foglalt s Lu-
kács Klára, Bardocz Róza, Regina
Anna, Mária és János s végrehaj-
tást szenvedő nevére felvett A+
115, 116 hrsz. 20 frt, a 425 hrsz. 10
frt, 896 hrsz. 17 frt, 956 hrsz. 3 frt,
985 hrsz. 8 frt, 993 hrsz. 8 frt,
1361 hrsz. 13 frt, az 1483, 1484 hrsz.
52 frt, 1484 hrsz. 17 frt, 1572 hrsz.
26 frt, 1637/1 hrsz. 17 frt, 1663 hrsz.
17 frt, 1768 hrsz. 3 frt, 1829 hrsz.
7 frt, 1848/1 hrsz. 1 frt, 2035 hrsz.
13 frt, 2133 hrsz. 11 frt, 2234 hrsz.
6 frt, 2246 hrsz. 8 frt, 2263 hrsz.
8 frt, 2311 hrsz. 6 frt, 2325/1 hrsz.
2 frt, 2435 hrsz. 6 frt, 2490 hrsz.
5 frt, 2915 hrsz. 67 frt, 2917 hrsz.
34 frt, 2977 hrsz. 67 frt, 2998 hrsz.
17 frt, 3384, 3385 hrsz. 87 frt, 3491,
3492 hrsz. 9 frt, 3509 hrsz. 6 frt,
3568 hrsz. 6 frt, 3584 hrsz. 13 frt,
3616 hrsz. 16 frt, 3703 hrsz. 51 frt,
3746 hrsz. 51 frt, 3872 hrsz. 67 frt,
3875 hrsz. 67 frt, 3960 hrsz. 16 frt,
3986 hrsz. 26 frt, 4053 hrsz. 11 frt,
4083 hrsz. 8 frt, 4168 hrsz. 2 frt,
4172 hrsz. 2 frt, 4200 hrsz. 10 frt,
4209, 4210 hrsz. s 3 frt becsértékü,
ugy a 299 sz. tjkvben foglalt A+
483, 484 hrsz. 34 frt, 987 hrsz. 8 frt,
1555 hrsz. 17 frt, 1700 hrsz. 6 frt,
2132 hrsz. 5 frt, 2272 hrsz. 11 frt,

2325/2 hrsz. 2 frt, 2452 hrsz. 8 frt,
2997 hrsz. 17 frt, 3291 hrsz. 110 frt,
3424 hrsz. 22 frt, a 3617 hrsz. 16
frt, 3783/2 hrsz. 25 frt, 3871 hrsz.
s 34 frt becsértékü ingatlanokra az árve-
rést a fennebb ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az 1897.
évi április hó 14-ik napján délelőtti
8 órakor Futásfalva község házában
megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alól is
eladhatnak.

Árverezni szándékozők tartoznak
az ingatlanok becsárának 10 százalé-
kát közpénzben vagy az 1881. 60
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november
1-én 3333 sz. a kelt igazságügyi mi-
nisteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékköpes értékpapírban a kikül-
dött kezéhez letenni avagy az 1881.
60. t. cz. 170. §-a értelmében a bá-
natpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezésétől kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tvszék tkvi. hatósága.
K.-Vásárhelyt, 1896. november
hó 30-án.
49 1—1
Gaal István,
kir. tvszéki bíró.

A Gróf Mikos Benedek Örökössei
tulajdonát képező bálványos fürdői
(büdösi) vendéglő vendégszobákkal,
fürdőekkel és az összes hozzá tarto-
zókkal együtt, — az eddigi haszon-
bérlelő elhalálozása folytán — újból
kiadó. Felvilágosítást ad a gróf Mi-
kos Benedek örökössei üvegyára
Bükszádon.

51 1—2

Hirdetmény.

Elköltözés miatt eladó: társalgó-, ebédlő- és hálószoba berendezés,
továbbá többrendbeli szekrény és asztal; zongora, mángorló, főzőüst fűtő-
vel, varrógép, üveges szekrények, eseléd butorok, konyhafelszerelés, több
bordó stb. E tárgyak feltorjai lakáson naponta megtekinthetők.

Hitler György.

(46 2—2)

br. Apor-féle szénasvgyár igazgatója.

SCHISSER PÁL**első nagy kárpitos-butor-raktárában****Kézdi-Vásárhelyt**

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos
szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy ka-
napé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle di-
vány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függöny-
tartók, tükrök, toleitet-asztalok, lőszőr és tengerifü matraccok,
és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakeretrel és
vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak
23 rugós matrócezzel.

**Az üzlethelyiség a kaszinó-épület föld-
szintjén van.**
(23 94—100)

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalába fevételnek.

Szám 5220

1897.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur önműltó-
ságának 1896. évi szeptember hó 2-án
78938 sz. alatt, valamint f. évi feb.
hó 25-én 17946 sz. alatt kelt magas
leirataival az 1896. évi június hó 15-
én tartott vármegyei törvényhatósági
közgyűlésnek 109 jkvi. pont alatt ho-
zott határozata jóváhagyatván, a vár-
megyeház kibővítése 6761 frt 48 kr.
összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkálatok fogana-
tosításának biztosítása czéljából 1897.
évi márczius hó 24-én d. e. 11 óra-
kor az alispán hivatalos helységében
tartandó zárt ajánlati versenytárgya-
lás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának,
hogy a fentebbi munkálatok végre-
hajtásának elvállalására vonatkozó,
az engedélyezett 6761 frt 48 kr. ösz-
szegen belül számítandó s a részletes
feltételekben előírt 5 százaléknyi bá-
natpénzzel ellátott zárt ajánlataikat
a kitűzött nap délelőtti 11 órájáig a
nevezett hivatalhoz, illetve a várme-
gyei pénztárba annyival inkább igye-
kezzenek beadni, mivel a későbbben
érkezettek figyelembe nem fognak
vétetni.

Ajánlattevők ajánlataikban kife-
jezni tartoznak, hogy a további ki-
sebb munkálatokat a költségvetésen
kívül a költségvetésben jelölt egy-
ségárák mellett az ajánlatban a ki-
hirdetett építkezésnél kitett árból le-
engedett százalék levonása mellett
szintén teljesítik.

A szóban forgó munkálatokra vo-
natkozó műszaki művelet és részletes
feltételek a nevezett alispáni hiva-
tálnál, esetleg a kir. építészeti hi-
vatalnál, a rendes hivatalos órák alatt
naponként megtekinthetők.

S.-Szt.-Györgyön, 1897. márczius
2-án.

Gábor Péter,
alispán.

44. 3—3.

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egész-
ségét és mégsem
akar lemondani a kávé megszokott
kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-
kávé hozzájárul az ideg-
izgató babkávénak általánosan ismert
és rendes használatnál annyira egész-
ségromtó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét
valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban
szenvetőknel sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben
megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek győnge szervezetére különösen
jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kel-
lemes, enyhe íze miatt, ugy babkávézellel keverve, mint tisztán a nyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mell tt
e- észséges kávéitait mégsem akar magától megvonni.
Takarekossági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávével
vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi
kávé, a mely szemekben a

legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle
gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szakértelmektől
elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-
kávé egye... malában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a maláta-
kávénak egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérem. Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevá-
sárlás alkalmával tessék jól vi-
gyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

